

OCENA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Lek. dent Wojciecha Florjańskiego

pt.: Badanie porównawcze wybranych klejów zwiększających adhezję mas wyciskowych do indywidualnych łyżek wyciskowych.

Przedłożona do oceny praca liczy 106 stron. Zawiera 6 zasadniczych rozdziałów, streszczenia w języku polskim i angielskim, spis piśmiennictwa, spis tabel, rycin i skrótów.

Praca porusza bardzo aktualny temat wykonawstwa protez ruchomych. Uzupełnienia te, w związku ze starzeniem się społeczeństwa, są często stosowane. Przy ich wykonawstwie niezwykle istotny jest dokładny wycisk, a więc w przypadku protez całkowitych-czynnościowy wykonywany na łyżkach indywidualnych. W ocenie wycisku ważne jest, aby masa nie spadała z łyżki i prawidłowo do niej przyległa. Można to osiągnąć stosując klej do łyżek. Jest on jednak przez klinicystów niezmiernie rzadko stosowany, co wpływa negatywnie na jakość wycisków, a tym samym na dokładność dopasowania późniejszych prac protetycznych do podłoża. W swojej rozprawie doktorant stara się zwrócić uwagę na to zagadnienie i wskazać optymalny preparat ułatwiający lekarzom praktykom właściwy wybór. Cieszy mnie bardzo dobór tematu, mam jednak pewne uwagi, dotyczące treści pracy. Już w pierwszym zdaniu wstępu, autor sugeruje wykorzystanie protez ruchomych do podnoszenia wysokości zwarcia, a podczas ich wykonawstwa zastosowanie wycisków czynnościowych. Zgodnie z polskim piśmiennictwem, jako wycisk pod modele robocze, również dla protez podpartych, zalecany jest wycisk anatomiczny masą alginatową. Nie znajduje tu więc zastosowania wycisk czynnościowy i klej do łyżek indywidualnych. Doktorant bada wpływ klejów na utrzymanie masy silikonowej typu A konsystencji extra light oraz masy polieterowej na łyżkach indywidualnych wykonanych z dostępnych na rynku materiałów. Wybór tych dwóch rodzajów mas może być kwestią dyskusyjną. Zarówno masa silikonowa typu A konsystencji extra light jak i polieterowa nie są najczęściej wykorzystywanymi masami do wycisków czynnościowych, szczególnie jeśli chodzi o prace wykonywane w ramach NFZ pacjentom bezzębnym. Masy silikonowe A o rzadkiej konsystencji, choć opisane przez doktoranta jako najczęściej stosowane do tego rodzaju wycisków, są zalecane jedynie w bezzębiu, w przypadku ruchomych fałdów błony śluzowej z podcieniami. Najbardziej polecaną masą do wycisków czynnościowych są masy tlenkowo-cynkowo-eugenolowe i silikony średniej gęstości. We wstępie autor opisuje łyżkę

indywidualną, jej budowę i przeznaczenie oraz dostępne w handlu materiały do ich wykonania. Łyżki są opisane w sposób dokładny i opatrzone wieloma ilustracjami. Wkradła się tam jednak pewna nieścisłość. Autor podaje, że istotne jest, aby pozostało ok 1-2 mm przestrzeni między tkankami jamy ustnej a łyżką indywidualną dla materiału wyciskowego. Jednak przy wykonawstwie łyżek z konkretnych materiałów, jedynie przy łyżce wykonanej z materiału termoplastycznego sugeruje stosowanie utrzymywacza przestrzeni, dającego miejsce na materiał wyciskowy. Wiele uwagi autor poświęca opisowi testów Herbsta, które są powszechnie znane i nie wnoszą wiele do przedmiotu pracy.

Po wprowadzeniu autor formułuje dwa cele pracy: ocena siły wiązania klejów łączących wyciskowe masy silikonowe i polieterowe do łyżek wykonanych z różnych tworzyw w testach na zrywanie i ścinanie oraz wskazanie kleju o najlepszych parametrach. Cele są sformułowane jasno i precyzyjnie. Dotyczą istotnego zagadnienia, a odnalezienie preparatu o optymalnych parametrach może mieć implikacje kliniczne.

W części pracy dotyczącej metodyki autor opisuje wykonanie próbki. Opis jest dokładny i umożliwia powtórzenie badania w przyszłości przez innych badaczy, dla różnych mas wyciskowych, w sposób umożliwiający wiarygodne porównanie wyników. Pewne wątpliwości budzi jednak metoda wykonania próbki. Podczas ich wykonywania doktorant przykleja związany materiał silikonowy do krążka, czyli jest to sytuacja odwrotna niż w przypadku klinicznego zastosowania kleju. Czy nie miało to wpływu na siłę wiązania? W przytoczonym przez doktoranta piśmiennictwie (poz. 82), można przeczytać, że czas od spolimeryzowania łyżki akrylowej do wykonania wycisku również wpływa na siłę wiązania. Jako optymalny czas podaje 7 dni, czy zostało to uwzględnione podczas wykonywania płytek?

Wyniki badań są przedstawione obszernie na 22 stronach rozprawy. Analiza statystyczna zawarta jest na licznych rycinach i tabelach, na 28 stronach rozprawy. Wartość pracy podnosi wprowadzenie metody Krefft do badania poziomu jakości materiału stomatologicznego.

Dyskusja prowadzona jest w sposób rzeczowy, wskazuje na istotne trudności w porównaniu wyników badań. Pragnę jednak zauważyć, że podejmując dyskusję doktorant stwierdza, że każdy z cytowanych autorów projektował badanie w inny sposób, choć brakuje tu odwołań do konkretnych pozycji piśmiennictwa. Mało precyzyjne jest również, stwierdzenie autora zawarte we wnioskach, że najlepszy klej do mas polieterowych to Polyether Adhesive (3M E.S.P.E.).

Doktorant sformułował cztery wnioski odpowiadające celowi pracy. Na końcu przedstawiony jest spis piśmiennictwa obejmujący 90 pozycji. Zawiera on pięć pozycji w języku polskim, dwie w języku niemieckim. Pozostałe publikacje są w języku angielskim, choć tylko 30 z nich ukazało się w ciągu ostatnich 10 lat. Może to świadczyć o pomijaniu zagadnienia poruszanego w pracy doktoranta przez badaczy w ostatnim czasie.

Zamieszczone streszczenia w języku polskim i angielskim informują należycie o treści pracy.

Na zakończenie chciałbym jeszcze raz podkreślić aktualność doboru tematu pracy. Protezy osiadające są najczęściej wykonywanymi uzupełnieniami, na które jest bardzo duże zapotrzebowanie w społeczeństwie. W obecnych czasach badacze nie poświęcają im należytej uwagi co odzwierciedla się w ubogiej ilości doniesień literaturowych. Tym bardziej cieszy praca na temat ich wykonawstwa. Treść pracy jest zgodna z tematem zawartym w jej tytule. Rozprawa napisana jest poprawną polszczyzną w sposób zrozumiały. Rozprawa opatrzona jest licznymi zdjęciami i tabelami wpływającymi pozytywnie na przejrzystość pracy.

Podsumowując stwierdzam, że przedłożona do oceny praca doktorska jest samodzielnym rozwiązaniem problemu badawczego, stanowi istotny wkład w postęp wiedzy i spełnia wymogi stawiane przez Ustawę o tytule naukowym i stopniach naukowych. Przedkładam więc Wysokiej Radzie Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu wniosek o dopuszczenie lekarza dentystry Wojciecha Florjańskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Bytom, 06.06.2018r.

KIEROWNIK
Zakładu Protetyki Stomatologicznej
Katedry Protetyki i Materiatoznawstwa Stomatologicznego
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
prof. dr hab. n. med. Jacek Kasperski